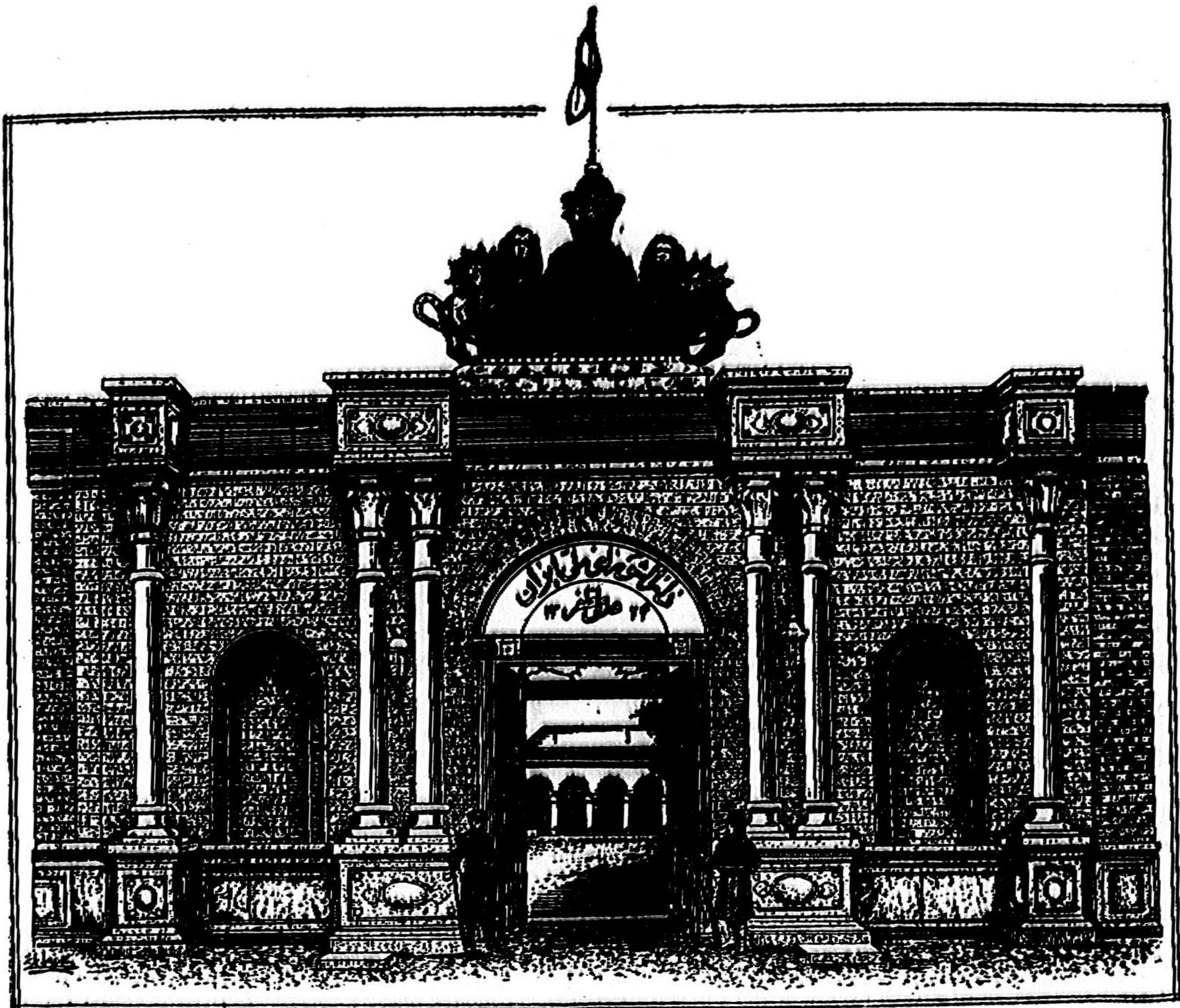


دوره ششم تقنینیه

<p>جلسه ۱۲۳</p>	<h1>مذاکرات مجلس</h1>	<p>شماره ۸۸</p>
<p>تاریخ تأسیس آذر ۱۳۰۵ جلسه یکشنبه ۴ تیر ماه ۱۳۰۶ مطابق ۲۶ ذیحجه ۱۳۴۵</p>	<p>مفدرجات فقط شامل مذاکرات مشروح جلسات مجلس شورای ملی خواهد بود پس از ختم هر جلسه کلبه مذاکرات در یک شماره منتشر میشود. مطبعه مجلس</p>	<p>قیمه اشتراك داخله ایران سالیانه ده تومان خارجه « دوازده تومان قیمه تک شماره یک قران</p>

# فهرست مندرجات

از صفحه	الی صفحه	عنوان
۱۷۹۴		۱ تصویب مؤاخذة مجرّد از آقای آقا سید یعقوب
۱۷۹۵	۱۷۹۴	۲ سؤال آقای دادگر از آقای وزیر مالیه راجع به مسئله راه آهن و جواب آقای وزیر مالیه
۱۷۹۵		۳ تقدیم لایحه الغاء مالیات ارضی و برقراری بعضی مالیاتها از طرف آقای وزیر مالیه و ارجاع آن بکمیسیونهای بودجه و قوانین مالیه
۱۷۹۶	۱۸۱۴	۴ مذاکره نسبت به خبر کمیسیون بودجه راجع به استخدام سه نفر متخصص تلنگراف بی سیم



# مذاکرات مجلس

## دوره ششم تقنینیه

صورت مشروح مجلس يكشنبه ۴ تيرماه ۱۳۰۶ مطابق ۲۶ ذیحجه ۱۳۴۵

### جلسه ۱۲۳

غائبین با اجازه جلسه قبل  
 آقابان: میرزا حسنخان اسفندیاری - نظام مافی -  
 ضیاء - حیدری مگری - فرشی - زعیم - محمدولیخان  
 اسدی - پالیزی - قوام شیرازی - بهار - طباطبائی و کبلی

(مجلس سه ساعت قبل از ظهر ریاست آقای طباطبائی دیبا  
 نایب رئیس تشکیل گردید)  
 (صورت مجلس پنجشنبه اول تیرماه را آقای  
 بی سلیمان قرائت نمودند)

حاج شیخ عبد الرحمن

غائبین بی اجازه جلسه قبل

آقایان: علیخان اعظمی - حشمتی - نوبخت - حاج حسن آقا ملک

در آمدگان با اجازه جلسه قبل

آقایان: شیروانی - دشتی - شریعت زاده - محمودرضا

نایب رئیس -- نسبت به صورت مجلس اعتراضی نیست. (اظهاری نشد)

نایب رئیس -- چند نفر از آقایان اجازه خواسته اند ولی قبلاً مطالبی بود که میخواستم به عرض آقایان برسانم در جلسه گذشته نسبت به مؤاخذة از آقای آقا سید یعقوب رأی گرفته شد ولی در نتیجه همه سوء تفاهم شد و به این واسطه اکثریت مجلس رأی نداد. فعلاً بر حسب تقاضای جمعی از آقایان بموجب ماده ۱۲۸ نظامنامه باید رأی گرفته شود به مؤاخذة از آقا سید یعقوب یعنی مؤاخذة مجرد. جلسه گذشته با منع از حضور بود ولی فعلاً مؤاخذة مجرد بدون منع از حضور است. رأی میگیریم آقایان موافقین قیام فرمایند.

(اغلب قیام نمودند)

نایب رئیس - تصویب شد.

حاج آقا رضا رفیع - تنفس. اجازه میفرمائید؟

نایب رئیس بفرمائید.

حاج آقا رضا رفیع - عرض کنم اگر آقایان صلاح بدانند اجازه بفرمایند تنفس داده شود و برویم عقب آقای رئیس و بالاخره داخل کار بشویم.

نایب رئیس - آقای دشتی

دشتی - عرض کنم فعلاً مجلس تشکیل شده است ممکن است سه چهار نفر روند عقب آقای رئیس و اقبالاً نطق های قبل از دستور بشود. دلیل ندارد جلسه را ختم کنیم.

اول است و استدعا میکنم این قضیه را تسریع کنند و نگذارند مثل سایر کارهای عادی جریانش بطئی باشد. جمعی از نمایندگان - دستور.

وزیر مالیه - يك فقره لایحه است که تقدیم میکنم ولی قبل از تقدیمش بطور خلاصه موضوعش را بعرض آقایان میبرسانم. لایحه است مرکب از سه قسمت راجع به مسائل مالیاتی و انحصار بعضی از محصولات مملکتی از قبیل تنباکو و آوتون ...

بعضی از نمایندگان - بلند تر

وزیر مالیه - بلی چشم. لایحه مالیاتی است راجع به الغاء مالیات ارضی و وضع مالیات بر عایدات با معاف بودن اشخاصیکه از يك حدی عایدی کمتر دارند. در ضمن هم مسئله خالصجات انتقالی و ترتیب تنظیم مالیات آنها و ترتیب خرید منال دیوانی که در آن منظور شده و يك قسمتی هم مربوط بانحصار دخانیات و کبریت و ترناک و اینها است علت ترکیب این لایحه را هم که تقدیم می شود بطور خلاصه حالا عرض میکنم که آقایان متوجه باشند. علتش این است که چون قضیه يك قضیه مهم و اساسی است باید طوری کرد که اگر از يك جا يك ضرری به عایدات دولت وارد میشود از جای دیگر جبران شود. منتها ما در نظر گرفتیم که این جبران از يك راه هایی بشود که اسباب زحمت و درد سر برای مؤدیان مالیاتی و اهالی مملکت فراهم نکند. يك لایحه هم راجع به چند نفر از علمای ساوجبلاغ مکسری است که سابق براین یعنی قبل از تصویب قانون ممیزی از بعضی املاک ساوجبلاغ يك عسوری میگرفته اند که دولت هم موافقت داشته است. حالا چون در آئیه مطابق قانون نمی توانند این عسور را بگیرند لذا آنرا تبدیل کردیم به يك وظیفه مستمری که به این آقایان که در سرحد هستند داده شود. يك لایحه است راجع به پسر میرزا غلامحسین بقراط که محصل است و پدرش مستخدم بوده فوت کرده است

و حقوقی که میگرفته است مطابق قانون این را بر ترتیب شهریه و خرج تحصیل برایش برقرار کرده اند. نماینده محترم اشاره فرمودند بموضوع راه آهن و بکفداری اظهار نگرانی کردند که این کار مهم شاید به يك حال بطوئی افتاده باشد. اگر چه قضیه مطلب مهم و اساسی مملکتی است و خود آقایان میدانند که هیئت دولت همیشه متوجه این امر هست و سعی است که هر قدر ممکن است مطلب را به سرعت جریانش بیفزاید ولی همینقدر میخواهم تذکر بدهم که نماینده محترم هیچ نوع نگرانی در این امر نداشته باشند و البته اگر يك بطوئی بواسطه پیچ در پیچ بودن کارها میشود اینها را با يك دقت و مواظبت زیادی منتظر هستند که رفع شود. مخصوصاً بطوریکه خاطر همه آقایان مسبوق است شخص اعلیحضرت پهلوی که علاقه نامی به مسئله راه آهن دارند هیچ روزی نمیگذرد که در این قضیه تأکید نفرمایند و کاملاً مواظبت نداشته باشند که هیچ عایقی در این کار تولید نشود. امیدوارم که در آئیه هم اسباب نگرانی نباشد

رئیس -- لایحه دوم و سوم طبعاً مراجعه میشود به کمیسیون بودجه ولی لایحه اول معلوم نیست به کجا باید رجوع شود.

بعضی از نمایندگان - کمیسیون قوانین مالیه.

رئیس -- چون الغاء مالیات است گمان میکنم به کمیسیون بودجه هم باید مراجعه شود. بعضی از نمایندگان - به هر دو کمیسیون برود.

رئیس -- به هر دو کمیسیون مراجعه میشود. پیشنهادی رسیده است قرائت میشود.

(بشرح ذیل خوانده شد)

پیشنهاد میکنم خبر کمیسیون بودجه راجع به استخدام متخصص بی سیم در درجه اول جزء دستور شود اعتبار

رئیس -- مخالفی ندارد؟

(بعضی گفتند خیر)

رئیس -- خبر کمیسیون خارجه قرائت میشود  
(بشرح ذیل خوانده شد)

کمیسیون امور خارجه در جلسه خود منعقد در ۱۴  
خرداد لایحه دولت مورخه ۳۱ اردیبهشت نمرة ۶۶۸۵  
رامطرح شورقرارداده و با کثرت آراء بااستخدام متخصصین  
فرائسوی برای تلگراف بی سیم که در آن لایحه پیشنهاد شده  
بود موافقت نمود  
(خبر کمیسیون پست و تلگراف به مضمون ذیل  
خوانده شد)

کمیسیون پست و تلگراف لایحه نمرة ۶۶۸۵ دولتر  
راجع بااستخدام سه نفر متخصص برای نگاهداری تلگراف  
بی سیم و اداره کردن مؤسسات مزبور به حضور نماینده  
دولت نحت شور درآورده در نتیجه اعضاء کمیسیون لزوم  
استخدام آنها را تصدیق و رابرت آن را تقدیم مجلس  
می نماید.

رئیس -- خبر کمیسیون بودجه راجع باین موضوع  
مطرح است. مذاکرات راجع به کلیات است. آقای  
احتشام زاده

احتشام زاده -- مؤسسه تلگراف بی سیم يك مؤسسه  
جدیدی است والبته برای اداره کردن این مؤسسه باید جلب  
متخصص کرد تردیدی در این موضوع ندارم ولی در اینکه امروز  
برای اداره کردن این مؤسسه بکمر تبه اجازه بدهیم سه نفر  
متخصص جلب شود خیال میکنم مصلحت نباشد برای اینکه بکنفر  
برای تعلیمات فنی و اداره کردن این کار بنظر بنده کافی  
است و ایرانیها با استعداد طبیعی که در فرا گرفتن کارها  
دارند و مخصوصاً سوابقی هم در ظرف این مدتی که مؤسسه  
تلگراف بی سیم تاسیس شده است دارند بنده خیال  
میکم استخدام يك متخصص کافی باشد و زیاده بر این  
اگر چنانچه اجازه بدهیم استخدام کنند يك ضرری است  
و يك پول زیادی از خزانه ما صرف يك کاری میشود که  
چندان برای ما ضرورت ندارد. این است که بنده موافق

این مدت قلیل بصرت پیدا کرده اند مجبوریم آنها را  
به ولایات بفرستیم و در سرکراشخاص نازه را بگذاریم زیر  
دست اینها که آنها هم چیز یاد بگیرند. بعلاوه اگر  
دو نفر لازم نباشد بکنفر از اینها دائماً باید سیار باشد که  
مؤسسات ولایات را مواظبت کند و بنده معتقدم باید  
دو نفر آنها سیار باشند. در اینصورت آقایان تصدیق میفرمایند  
سه نفر زیاد نیست.

بعضی از نمایندگان -- مذاکرات کافی است.

رئیس -- رأی میگیریم برای ورود در شور مواد.  
آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند.

(اغلب برخاستند)

رئیس -- تصویب شد. ماده اول قرائت میشود.

(بشرح ذیل خوانده شد)

دولت مجاز است عندالاقضاء سه نفر متخصص تلگراف  
بی سیم از اتباع فرانسوی که تخصص آنها را دولت فرانسه  
تصدیق کرده باشد برای مدت دو سال استخدام نماید.  
حقوق ماهیانه متخصصین مزبور از هفتصد و پنجاه تومان  
نجاوز نخواهد کرد و از اعتبار مصوب بودجه بیسیم  
پرداخته خواهد شد و مبلغ یک هزار و هشتصد تومان  
برای خرج مسافرت آنها اباباً و ذهاباً بدولت اعتبار  
داده میشود.

رئیس -- آقای عدل

میرزا یوسفخان عدل -- مخالفت بنده با این ماده به  
مناسبت تنظیم او است. اینجا که مینویسد: حقوق  
ماهیانه متخصصین مزبور از هفتصد و پنجاه تومان نجاوز  
نخواهد کرد معلوم نیست حقوق سه نفر است یا هر کدام  
اینقدر خواهند گرفت. اگر هر کدام هفتصد و پنجاه تومان  
است باید نوشته شود حقوق هر يك از متخصصین هفتصد و  
پنجاه تومان نجاوز نخواهد کرد. اگر هم برای سه نفر است  
باید نوشته شود حقوق هر کدام از دو است و پنجاه تومان نجاوز  
نخواهد کرد. همینطور راجع به هزار و هشتصد تومان مخارج

ایاب و ذهاب باید طوری تنظیم شود که نصف برای ایاب  
و نصف برای ذهاب است. اگر هم هزار و هشتصد تومان  
برای ایاب و هزار و هشتصد تومان برای ذهاب است باید  
آنها صریحاً نوشته شود که معلوم باشد.

شیردانی (مخبر کمیسیون بودجه) -- عرض کنم گمان  
میکم این ماده خیلی فارسی باشد. دولت مجاز است عندالاقضاء  
سه نفر متخصص تلگراف بی سیم استخدام کند و در اینجا  
میگوید حقوق آنها هفتصد و پنجاه تومان است هزار و هشتصد  
تومان برای مخارج ایاب و ذهاب معلوم است نصف مال ایاب و  
نصف مال ذهاب است و گمان میکنم هیچ اشکالی داشته باشد.

رئیس -- آقای بیات

مرآضی قلیخان بیات -- موافقم.

رئیس -- آقای احتشام زاده

احتشام زاده -- توضیحانی که مخبر محترم کمیسیون  
بودجه دادند خیال میکنم کافی نبود برای اینکه قانون باید  
بقدری صریح نوشته شود که برای هیچکس ابهامی نداشته  
باشد. بااینجهت بنده معتقدم که عبارت این ماده باید  
کاملاً صریح نوشته شود که هیچگونه ابهام نداشته باشد  
و بنده پیشنهادی کرده ام که در موقع پیشنهادات تقدیم  
خواهم کرد که ماده اصلاح شود.

مخبر -- بنده ابهامی نمی بینم حالا ایشان میفرمایند  
ابهامی دارد پیشنهاد بفرمایند.

بعضی از نمایندگان -- مذاکرات کافی است

رئیس -- پیشنهادات قرائت میشود. پیشنهاد آقای

عباس میرزا

(بشرح ذیل خوانده شد)

پیشنهاد میکنم که ماده اول باین طریق اصلاح  
شود. دولت مجاز است يك نفر متخصص تلگراف بی سیم  
الخ.

رئیس -- آقای عباس میرزا

عباس میرزا -- نظری که در اینجا سه نفر پیشنهاد

شده است بنده خواستم سؤال کنم چیست؟ يك تلگراف بی سیمی حالا دائر شده است والبته خیلی مفید است بکنفر باید بیاید به بیند معایب آن چیست؟ ممکن است چهار نفر پنجنفر متخصص لازم داشته باشد. بدو از چه نظر دولت سه نفر پیشنهاد کرده است. بکنفر باید بیاید اینجا به بیند چه میخواهد و چه نمیخواهد آنوقت اگر يك اشخاص دیگری را هم لازم دانست مطابق پیشنهاد او دولت بایستی به مجلس پیشنهاد کند و تصویب شود.

نجومی (مخبر کمیسیون پست و تلگراف) - علت اینکه سه نفر پیشنهاد شده است این است که الان هشت نفر مشغول کارند ولی دولت تخفیف داده و عده را کم کرده و سه نفر پیشنهاد کرده که این سه نفر کار هشت نفر را بکنند و این سه نفر هم در مرکز سه کار مختلف دارند که هر کدام آنها اختصاص برای آن کار دارند و بکنفر از آنها نمیتواند همه کارها را انجام بدهد بنابراین سه نفر لازمند و در مقابل آن عده که کسر کرده اند با آن ها يك زنبی قرار داده اند که بجای آن ها يك عده از ایرانی ها را تربیت کنند که در آتیه بجای خارجی ها از ایرانی ها استفاده شود. و کمتر از سه نفر نمی شود این کارها را انجام بدهند.

رئیس - رأی میگیریم. آقایانیکه پیشنهاد آقای عباس میرزا را قابل توجه میدانند قیام فرمایند. (کسی قیام نکرد)

رئیس - قابل توجه نشد. پیشنهاد آقای باستانی. (اینطور خوانده شد)

چون ابابا و ذهاباً صحیح نیست بنده پیشنهاد میکنم اینطور نوشته شود ذهاباً و ابابا.

شبروانی (مخبر کمیسیون بودجه) - صحیح است. قبول میکنم.

رئیس - پیشنهاد آقای کازرونی.

(بشرح ذیل خوانده شد)

پیشنهاد میکنم بعد از کله ماهیانه نوشته شود سه نفر.

رئیس - آقای کازرونی

کازرونی - عرض کنم همانطور که بعضی از آقایان اظهار فرمودند اینجا ممکن است اینطور از عبارت فهمیده شود که این هفتصد و پنجاه تومان حقوق بکنفر است یعنی عبارت حاکی از این است. گر چه این معنی هم از آن استفاده میشود که هر سه نفر آنها حقوقشان هفتصد و پنجاه تومان است. در هر حال اگر قبل از کله متخصصین (سه نفر) اضافه شود این ابهام رفع میشود مخبر - صحیح است. قبول میکنم

رئیس - نظر آقای عدل هم نامین شده؟

عدل - بلی. حالا فارسی شد.

شبروانی - شما از کجا فهمیدید؟

رئیس - پیشنهاد آقای محمد ولی میرزا.

(اینطور خوانده شد)

پیشنهاد میکنم جمله عند الاقتضا حذف شود.

محمد ولی میرزا - بنده این کله را اینجا زائد میدانم برای اینکه البته مقتضی دانسته اند که این قانون را به مجلس پیشنهاد کرده اند. دیگر این جمله لدی الاقتضا از چه نظر است؟

وزیر مالیه - اینجا توضیح زیادی نمیخواهم بدهم فقط تذکر میدهم به آقای محمد ولی میرزا که (دولت مجاز است) يك فورمولی شده که گاهی به (مکلف است) هم تعبیر میشود. برای اینکه اینجا درست مطلب روشن شود که مجلس بدو اجازه میدهد عند الاقتضا را هم اضافه کردیم.

محمد ولی میرزا - بنده مسترد میدارم.

رئیس - آقای دیبا هم همین پیشنهاد را کرده اند

دیبا - بلی. بنده هم مسترد میدارم.

اینها باشد. مقید شود که حقوق هر سه نفر انقدر و مخارج مسافرت هر سه نفر انقدر است. ضروری ندارد خیلی هم خوب است.

رئیس - آقای اعتبار

میرزا سید احمد خان اعتبار - تصور میکنم اگر آقای فیروز آبادی عبارت ماده را درست ملاحظه فرمایند رفع سوء تفاهم ایشان میشود. بعلاوه با اینکه در قسمت حقوق آنها در بالا قید شد برای هر سه نفر است دیگر تصور می کنم این قید لزومی داشته باشد.

رئیس - رأی گرفته میشود به پیشنهاد آقای فیروز آبادی آقایانیکه پیشنهاد ایشان را قابل توجه میدانند قیام فرمایند

(معدودی برخاستند)

رئیس - قابل توجه نشد. پیشنهاد دیگر ایشان

(بمضمون ذیل خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم که حقوق ماهیانه هر سه نفر از ششصد تومان تجاوز نخواهد کرد.

فیروز آبادی - این قسمتش را مسترد میکنم در قسمت بعدش عرض دارم

(قسمت اخیر پیشنهاد ایشان بنحو ذیل خوانده شد)

و مخارج مسافرت هر سه نفر نهصد تومان اضافه نشود.

فیروز آبادی - معلوم شد که آن خرج کفترات تمام شده است به هفتصد و پنجاه تومان. حالا یادم آمد آنوقت مخالفت کردم که يك نفر متخصص بیشتر لازم نیست و دوست تومان هم حقوقش کافی است قبول نشد. راجع به مخارج مسافرت حالا عرض می کنم که اینها هر کدام از پاریس تا اینجا سه نفر بانهدم تومان که هر کدام سیصد تومان خرج ذهاب و اوابان باشد کافی است. چون تلگرافچی هم شخص بزرگ فنی و علمی

رئیس - پیشنهاد آقای طاهری.

(بشرح ذیل خوانده شد)

پیشنهاد میکنم در سطر اول بعد از عبارت از اتباع فرانسوی اضافه شود دولت فرانسه.

رئیس - آقای طاهری

دکتر طاهری - این اصلاح عبارتی است و خیال میکنم آقای مخبر هم قبول کنند اینجا مینویسد سه نفر متخصص از اتباع فرانسوی این معنی ندارد. باید نوشته شود از اتباع فرانسوی دولت فرانسه. چون در کمیسیون مذاکره شد که اینها از اتباع فرانسه باشند ولی از مستعمرات فرانسه نباشند یعنی ملیت آنها فرانسوی باشد و دولت فرانسه گویا اشتهاً اینجا نوشته نشده است. در هر صورت بنده پیشنهاد کردم دولت فرانسه هم نوشته شود.

مخبر - گمان میکنم همین عبارت هم کافی باشد. ولی برای اینکه کاملاً توضیح شود چون نظر کمیسیون هم این بوده است که تبعه فرانسه و ملیتش هم فرانسوی باشد عیبی ندارد قبول میکنم

رئیس - آقای امیر حسینخان

امیر حسینخان - این اصلاحی که آقای دکتر طاهری کردند بنظر بنده خوب اصلاحی نیست. با باید نوشت فرانسوی یا باید نوشت از اتباع فرانسه و بعقیده بنده (دولت فرانسه) تکرار است.

رئیس - پیشنهاد آقای فیروز آبادی.

(بشرح ذیل خوانده شد)

پیشنهاد میکنم که در ماده اول اضافه شود حقوق ماهیانه هر سه نفر و هم چنین در آخر ماده به این طریق نوشته شود برای مخارج مسافرت هر سه نفر

فیروز آبادی - گر چه آقای مخبر توضیح دادند که فرض همین است ولی بعد از توضیح ایشان عرض میکنم ضرر ندارد در خود ماده هم تصریح شود که بعد اشکال فراهم نشود که محتاج مراجعه بصورت مجلس و

نیست و اینقدر برای مخارج مسافرت آنها لازم نیست . به اینجهت بنده پیشنهاد کردم که هر نفری سیصد تومان خرج مسافرتشان بشود .

معاون ریاست وزراء - در اینجا نماینده محترم البته متوجه خواهند بود که این قسمتهائی که در اینجا ذکر شده در نتیجه تشکیلات جدیدی است که دنیا بخودش داده است اینجا آقا نهصد تومان برای مخارج رفتن و آمدن این سه نفر پیشنهاد فرموده اند مخارج رفتن هر نفری صد و پنجاه تومان و برگشتن هم صد و پنجاه تومان تصور میکنم باینکه وسایل نقلیه امروز ارزان شده اگر بخواهند ناقصترین تشریف ببرند مبلغی باید خرج کنند و اگر سابقاً میخواستند بروند صد تومان خرجشان بود . باید حساب کرد از اینجا تا بندر پهلوی چقدر ؟ تا باد کوبه چقدر ؟ تا مسکو چقدر تا اروپا چقدر آقا باید قیمة بلیط ها را حساب فرموده باشند بعد این پیشنهاد را فرموده باشند مخصوصاً با آن خرج سفر هائی که هزار و هزار و پانصد تومان قبلاً معین شده تصدیق بنمایند که کمتر از این نمیشد گمان می کنم خود آقا هم اثر بخواهند تا آنجا تشریف ببرند بیش از صد و پنجاه تومان خرجشان بشود .

فیروزآبادی - چون میدانم رأی نمیدهند مسترد میدارم رئیس - پیشنهاد آقای احتشام زاده .

( بنحو ذیل خوانده شد )

پیشنهاد میکنم در ماده اول بجای عبارت ( مبلغ يك هزار و هشتصد تومان برای مخارج مسافرت آنها ) نوشته شود ( مبلغ یکهزار و دو صد تومان برای مخارج مسافرت سه نفر متخصص مزبور ) .

احتشام زاده - بنده در مخارج ضروری هیچوقت معتقد نیستم امساک کنیم و البته مخارج ضرور را بقدریکه لازم است باید داد ولی از آنطرف هم با هرگونه زیاد روی مخالفم برای اینکه وقتی که ما برای يك عدد زیادی از متخصصین که کمتر از آنها را تصویب کرده ایم سیصد تومان مخارج

ایاب و ذهاب معین کرده ایم هیچ دلیل ندارد که برای اینها ششصد تومان معین کنیم . بعلاوه بنده گمان میکنم برای مخارج مسافرت يك نفر متخصص از اروپا بایران دو صد تومان کافی است و اگر بیش از این باشد زیاد روی است مسئله دیگر مسئله ابهامی است که عرض کردم . نوشته شده است هزار و هشتصد تومان برای آنها . برای اینکه رفع هر گونه ابهامی بشود بند پیشنهاد کردم نوشته شود برای این سه نفر .

مخبر - عرض کنم نظر صرفه جوئی نماینده محترم قابل تقدیس است ولی اشاره فرمودند که ما کمتر از این مبلغ تصویب کرده ایم برای خرج سفر . تصور نمیکنم تا حالا همچو تصویبی کرده باشیم . و اما اینکه اشاره فرمودند بجای آنها سه نفر نوشته شود . تصدیق میفرمایند آنها ضمیر جمع است به يك نفر که عطف نمیشود .

رئیس - رأی گرفته میشود باین پیشنهاد آقایانیکه قابل توجه میدانند قیام فرمایند . ( عدد کمی قیام نمودند )

رئیس - قابل توجه نشد . پیشنهاد آقای دکتر رفیع .

( بشرح ذیل خوانده شد )

پیشنهاد می کنم در ماده اول سطر اول نوشته شود سه نفر فرانسوی متخصص تلگراف بی سیم که تخصیص آنها را الی آخر

بعضی از نمایندگان - تخصص . بی سلیمان - که تخصص آنها را الی آخر رئیس - آقا دکتر رفیع

دکتر رفیع خان امین - برای اینکه معلوم بشود که ما میخواهیم از نقطه نظر تابعیت و هم از نقطه نظر ملیت فرانسوی باشند بنظر بنده آمد تا اینطور نوشته شود تا معلوم بشود که هم فرانسوی باشند و هم ملیتشان فرانسوی باشد .

مخبر - آن عبارتی که بنده نوشتم و تقدیم کردم نظر ایشان را تأمین می کند و گمان می کنم همه آقایان موافقت کنند . خوب است امر بفرمائید قرائت شود .

( بشرح ذیل خوانده شد )

بجای ( از اتباع فرانسوی ) نوشته شود ( که ملیت و تابعیت فرانسه را دارا باشند الی آخر ... )

رئیس - ( خطاب به آقای دکتر رفیع خان ) نظر جنابعالی را تأمین میکند دکتر رفیع خان امین - اگر تأمین میشود که بنده مسترد میدارم .

( ماده اول بشرح ذیل قرائت شد )

ماده اول - دولت مجاز است عندالاقضا سه نفر متخصص تلگراف بی سیم که ملیت و تابعیت فرانسه را دارا باشند و تخصص آنها را دولت فرانسه تصدیق کرده باشد برای مدت دو سال استخدام نماید حقوق ماهیانه سه نفر متخصص مزبور از هفتصد و پنجاه تومان تجاوز نخواهد کرد و از اعتبار مصوب بودجه بی سیم برداشته خواهد شد و مبلغ ۱۸۰۰ تومان برای خرج مسافرت آنها ذهاباً بدولت اعتبار داده میشود .

رئیس - و ایابا . رأی گرفته میشود باین ماده آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند ( اکثر برخاستند )

رئیس - تصویب شد . ماده دوم ( بشرح ذیل قرائت شد )

ماده ۲ - چنانچه مهندسین مزبور سه ماه متوالی بواسطه عارضه کسالت از انجام خدمت معذور باشند برای این مدت حق دریافت حقوق دارند و نیز دولت میتواند هر وقت بخواهد کمتر از آنها را سخ نموده معادل سه ماه حقوق باضافه خرج مسافرت آنها بپردازد

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - بطوریکه خود اعضاء کمیسیون بودجه در نظر دارند وقتی که نماینده دولت آمد در کمیسیون شرح داد در فهم این ماده سوء استفاده وسوء تعبیر شد . اول يك طور رأی دادیم و بعد ( بنده درست نظر آقایان میاورم ) که نماینده دولت آمد بکطور دیگر اظهار کرد . اصل مسئله این است که اگر این سه نفر متخصص ناخوش شدند در این سه ماه حقوق ایام مرخصیشان را دولت میدهد بعد هم اگر همین سه نفر خواستند بروند باز باید دولت سه ماه بآنها حقوق بدهد؟ بنده امروز چنانکه اعضاء کمیسیون در نظر دارند عرض کردم روز اولی که ما رأی دادیم مقصودمان این بود که اگر این سه نفر ناخوش شدند حقوق سه ماه ایام مرخصی بآنها داده شود و اگر همین سه نفر بعد از ناخوشی خواستند بروند فقط بآنها خرج سفر داده شود و سه ماه دیگر بآنها حقوق داده نشود مقصود این است که عبارت بوجهی نباشد که نسبت باین سه نفر سه ماه دیگر هم داده شود . بنده نظرم در رأی دادن اینجور بود حالا اگر این عبارت این مدعا را تأمین می کند بنده عرضی ندارم و الا اگر تأمین نمیکند بنده نظر اعضاء کمیسیون بودجه را متوجه میکنم که اینجور ما رأی ندادیم . حالا دولت هم ( آقای وزیر مالیه ) تشریف دارند اگر این را بیان بکنند بنده مخالفتی ندارم و الا ما مخالفیم و کمیسیون بودجه هم اینطور رأی نداده که دوباره بآنها حقوق داده شود .

وزیر مالیه - این ماده دو قسمت دارد قسمت اول راجع است به نا توانی و مرض و عدم توانائی متخصص در انجام وظیفه . همانطوریکه آقای آقا سید یعقوب متذکر بودند اول نظر و پیشنهاد طرف مقابل این بود که علاوه بر این سه ماه سه ماه هم حقوق داده شود و بروند بعد وقتی که ماده در کمیسیون بیک شکل دیگری تعبیر شد و رأی داده شد برای اینکه ما کار را تعطیل

نکنیم و مجدداً ماده را در کمیسیون معطل نکنیم و عوض نکنیم با آنها مذاکره کردیم و راضی کردیم باینکه سه ماه مذکور در ماده سه ماه مرخصی باشد و سه ماه دوم نباشد. همان حقوق مدت مرخصی را بانها بدهند بروند. یعنی ماده بترتیبی که تنظیم شده اصلاً همین مفهوم را میرساند. قسمت نائیش مربوط به مطلب دیگری است که اگر بکوقت دولت وجود آنها را لازم ندانست و خواست آنها را معاف از خدمت کند در هر موقعی این اختیار را دولت دارد که فسخ کند باین شرط که سه ماه حقوق یا خرج سفر بانها بدهد و مرخصشان بکند بروند.

رئیس -- آقای دکتر رفیع

دکتر رفیع خان -- بنده يك توضیحی میخواستم از آقای مخبر بپرسم راجع به ماده دو -- در ماده اول که آقای عباس میرزا پیشنهاد کردند عوض سه نفر يك نفر باشد آقای مخبر جواب دادند که سه نفر سه کار مختلف خواهند داشت در اینجا مینویسد چنانچه مهندسين مزبور سه ماه بواسطه عارضه کسالت از خدمت معذور شداد (ممکن هست مریض بشوند برای اینکه وسایل مرض هست) اگر یکی از آنها مریض شدند برای اینکه آن دو نفر کارشان معوق نماند چطور پیش بینی کرده اند؟ بنده این توضیح را میخواستم.

مخبر کمیسیون بودجه -- اینها البته متخصص تلگراف بی سیم هستند بطور کلی، یعنی در علم تلگراف بی سیم کاملاً تخصص دارند ولی چنانکه آقای مخبر کمیسیون بست و تلگراف اظهار کردند اینها در سه قسمت کار خواهند کرد و اگر یکی از آنها نباشد دیگری میتواند کار او را بکند و موقتاً قسمت او را هم اداره کند. در هر صورت اینها متخصص تلگراف بی سیم هستند که در سه قسمت تقسیم میشوند نه اینکه هر کدام در يك قسمت تخصص داشته باشند.

رئیس -- آقای یاسائی

یاسائی -- در این ماده نوشته شده که اگر دولت بخواهد کثرت این سه نفر را خانه دهد سه ماه حقوق بدهد و خرج سفر هم بدهد. ولی يك فکری هم هست که اگر يك روزی ما احتیاج مبرمی پیدا کردیم. یعنی يك روزی ما بخواهیم این تلگراف بی سیم دایر باشد و حوادثی در دنیا پیش آمد که امروز اینها گذاشتند رفتند تا ما برویم متخصص بیاریم جای اینها بگذاریم اینها که خدمت خودشان را خانه داده اند و رفته اند سانکسیون چیست؟ دولت چکار میکند؟ بنده خیال میکنم این پیش بینی را باید کرد و دولت باید این فکر را بکند که آنوقت چکار باید بکند زیرا ممکن است ما يك روزی احتیاج داشته باشیم باین متخصصین و دولت فزائسه بگوید که موقع سرپازی این شخص رسیده است باید بیايد آنوقت تکلیف چیست.

مخبر کمیسیون بست و تلگراف -- راجع باین موضوع عرض کردم هشت نفر در اینجا مشغول کار هستند پنج نفر را دولت تخفیف داده است برای اینکه آن سه نفر را در تحت این قانون بیاورد و آنها بجای این پنج نفر از ایرانیها تربیت بکنند و این نظر شما کاملاً ناممکن میشود. اگر چنانچه بیشتر از این بخواهیم حالا متخصص استخدام کنیم لزوم ندارد و این سه نفر کافی است و نظر جنابعالی هم ناممکن شده است.

رئیس -- آقای اعتبار

اعتبار -- بنده هم در این قسمت با آقای یاسائی موافقم و تصور میکنم توضیح آقای مخبر این نگرانی را رفع نمیکند. برای اینکه خوب اشکالی ندارد که آن قسمت که آقای شیروانی فرمودند دو ماه سه ماه دیگر پیش بیاید و اینها نخواهند دو سه ماه دیگر بروند. در اینصورت لازم میدانم که نوشته شود. پیشنهادی هم در این خصوص عرض کرده ام که در موقعش عریض خود را عرض میکنم.

وزیر مالیه -- این نظری را که آقایان اظهار

میرمایند البته ممکن است پیش بیاید. اما حالا به چه وسیله میشود جلو این قضیه را گرفت و پیش بینی کرد؟ بنظر بنده بکفتری مشکل میآید. ولی کاری که میشود کرد این است که اگر استعفا دادند و خواستند بروند خرج سفر بانها داده نمیشود. این يك چیزی است که همیشه در این قبیل کثرتها مقید است اینجا هم اگر مقید نشده است حالا هم میشود قید کرد قضیه ایست که طرف نمیتواند قبول نکند. اگر دولت بخواهد آنها را روانه کند خرج سفر بدهد سه ماه حقوق بدهد البته اگر خود او هم برود حق خرج سفر از دولت ایران نخواهد داشت. ولی نمیدانم بچه ترتیب میشود خصوصاً يك قضایائی که ممکن است پیش بیاید پیش بینی کرد؟ در صورتیکه خود آقا فرمودند که از اراده خود آنها هم خارج است و تقصیری ندارند. اگر يك حادثه رخ داد و بطوری که فرمودند يك قضیه پیش آمد آنها کاری نمیتوانند بکنند تقصیر خود آنها هم نیست دیگر التزامی نیست. بعقیده بنده تا همین حدی که عرض شد اگر پیشنهاد کنند و مخبر و اعضاء کمیسیون قبول کنند دولت مخالفتی ندارد.

رئیس -- آقای شریعت زاده

شریعت زاده -- بنده در این ماده نظری که دارم راجع است باجمال و ابهامی که هست و آن این است که می نویسد در سه ماه ناخوشی حق گرفتن حقوق را دارند البته اگر فرض بشود که در مدت سه ماه ناخوش بودند و بموجب این ماده حقوق آنها داده شد در این صورت هم اگر دولت بخواهد کثرت آنها را فسخ کند باز سه ماه حقوق بانها داده شود در معنی این ماده منحصرأ برای این نوشته شده که اگر مرض آنها بطول بینجامد مانع از استفاده حقوق نیست و باید بانها حقوق داده شود. حالا فرض کنیم بعد از سه ماه دولت بخواهد کثرت این ها را فسخ کند آیا میتواند این وجهی را که دولت در موقع بروز مرض برطبق این ماده داده است

از بابت این سه ماه حساب بکند یاخیر؟ اگر نظر کمیسیون بر این است که این مبلغ قابل احتساب است باید تصریح شود والا اشکالی وارد نیست.

مخبر -- عرض کنم اگر اینجا موضوع بکلی از هم تفکیک شود در مقام می شود مقصود از جمله اول این است که ناسه ماه بیشتر در موقع مرض دولت حقوق باین متخصصین نخواهد داد یعنی اگر ناخوش شدند برای رعایت آنها و برای معالجه آنها حقوق آنها را میدهد. ولی در خانه سه ماه اگر کسالت آنها طولانی شد دولت ملزم نیست که حقوق به آنها بدهد و فقط این سه ماه را میتواند بدهد. قسمت دوم بکلی از این جدا است. این است که هر وقت دولت ایران خواست اینها را بیرون بکند و آنها را نخواست برای اینکه انصافاً و وجداناً يك مستخدمی که خودش را برای سه سال حاضر کرده که خدمت بکند اگر دولت خواست پس از شش ماه مثلاً او را بیرون بکند باید سه ماه حقوق باو بدهد و عذرش را بخواهد برود این دو موضوع اصلاً بهم ارتباطی ندارد خوب است رفع ابهامی که آقایان بنظرشان میآید بشود. مقصود انشاء قانون این نیست که اگر سه ماه ناخوش شدند و در خانه سه ماه هم دولت خواست آنها بروند شش ماه بانها حقوق داده شود. نظر این نیست. نظر اینست که در موقع ناخوشی دولت سه ماه حقوق بانها بدهد و عذرشان را بخواهد و بیشتر از سه ماه حقوق ندهد. و در موقع سلامت هم هر وقت دولت خواست عذر اینها را بخواهد سه ماه حقوق بدهد.

رئیس -- آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب -- اینجا اشتباه شده اصل موضوع آن بود که بنده عرض کردم بعد هم آقای شریعت زاده بیان کردند. فرض می کنیم که این دو موضوع جمع شد یعنی همین سه نفر که سه ماه ناخوش شده اند و سه ماهشان هم تمام شده است دولت بخواهد کثرتشان را فسخ بکند باید سه ماه دیگر حقوق بدهد؟ اگر این



دو فرض جمع شد (ملاحظه فرمائید قانون باید متوجه بنام جزئیات باشد) فرض کنیم این سه نفر امروز خوب شدند دولت میخواهد کمترت اینها را فسخ نکند باز باید سه ماه دیگر بدهد؟ ما در کمیسیون رأی ندادیم گفتیم در صورتیکه سه ماه حقوق مدت ناخوشی را گرفته باشند دیگر حق ندارند حالا اگر این نظر تأمین میشود و در صورت مجلس نوشته میشود که دولت در يك موقعی اگر چنین فرضی پیدا شود در صورت مجلس بکند و همینطور که نظر ما است رفتار شود بنده هم عرضی ندارم و موافقم. و الا باز نمیشود و مبهم است.

مخبر کمیسیون بودجه - همانطوری که عرض کردم و همانطوری که تذکر دادند دولت میخواهد که شش ماه را در این مواقع تأمین کند در کمیسیون بودجه مطرح شد و رد شد. برای اینکه این دو جمله تفکیک شود ما کلمه «رنیز» را اینجا اضافه کردیم که موضوع را از هم جدا کند. در موقع ناخوشی بیش از سه ماه حقوق داده نمیشود در موقع سلامت هم بیش از سه ماه حقوق داده نمیشود.

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

رئیس - پیشنهادها قرائت میشود

(شرح آتی خوانده شد)

پیشنهاد آقای اعتبار

اصلاح ذیل را باخر ماده اضافه و پیشنهاد میکنم. مهندسین مزبور نیز مکلف خواهند بود چنانچه قبل از انقضاء مدت کمترت به میل خود خواستند به کمترتانشان خانمها دهند دو ماه قبل باید دولت را از تصمیم خود مطلع و در اینصورت از پرداخت سه ماه حقوق و خرج سفر محروم خواهند بود.

رئیس - آقای اعتبار

اعتبار - بنده تصدیق میکنم که در این پیشنهاد خودم درست مقصودم تصریح نشده. بنده نظرم این بود که اگر خودشان نخواهند بروند نباید این سه ماه حقوق

را که دولت در موقع فسخ کمترت پیش بینی کرده بگیرند و بعلاوه خرج سفر را هم دولت نخواهد داد حالا این را بطریقی که تأمین میشود اصلاح بکنند که اگر خودشان خواستند بروند آن سه ماه حقوق را که در فسخ کمترت پیش بینی شده دولت نخواهد داد و حتی هم به خرج سفر نخواهند داشت.

وزیر مالیه - این پیشنهاد آقای اعتبار درست مقصودشان را تأمین نمیکند. باید اینطور نوشت که اگر متخصصین مزبور قبل از انقضاء مدت خدمتشان خواستند استعفاء بدهند علاوه بر مدت خدمت انجام شده حقوق دریافت نکنند و حق اخذ خرج سفر هم نخواهند داشت. ولی اینطور که ایشان پیشنهاد کردند و دو ماه پیش را هم که فرمودند بدولت اطلاع بدهند بنظر البته يك چیز خیلی عادی می آید اما اگر این را بخواهیم بنویسیم باید موارد استثنائی را هم نوشت زیرا شاید آنها نتوانستند خبر بدهند بعلاوه اگر خبر ندادند چه الزامی برای آنهاست چه باید بشود؟ و آنوقت چه خواهد شد؟ در اینصورت باید داخل استثنائات بشویم و آنوقت محتاج خواهیم شد که با خود آنها مذاکره کنیم چون این قانون مربوط به کمترت است و باید با طرف مذاکره شود و رأی طرف هم فهمیده بشود. اگر يك قسمت اینها را بنده میتوانم قبول کنم و با آقای مخبر قبول میکنند يك چیز هائی است که خیلی روشن است و آنها حق اعتراض ندارند. ولی این مطلب داخل در يك مطالب شخصی و خصوصی است و باید با طرف مذاکره کرد و بالاخره مشکل میشود. منما دارم بهمین ترتیبی که بنده اصلاح کردم و حالا میدهم خدمت آقای رئیس موافقت کنند.

اعتبار - بنده هم موافقت میکنم.

پیشنهاد آقای خطیبی: بنده تبصره ذیل را در ماده دو پیشنهاد میکنم

تبصره - چنانچه متخصصین قبل از انقضاء مدت

کمترت نخواهند بخدمت خود خانمها داده مراجعت نمایند حق اخذ حقوق سه ماه و مخارج ایاب و ذهاب نخواهند داشت

رئیس - آقای خطیبی

خطیبی - توضیحات بطور کافی داده شده است بنده هم همینطور که آقای باستانی قبلاً تذکر دادند عقیده ام این است که شاید اینها خواستند قبل از اینکه کمترتانشان خانمها پیدا کنند مراجعت کنند آن وقت حق اخذ حقوق سه ماه و خرج مسافرت نخواهند داشت این است که بنده این تبصره را پیشنهاد کردم که در ذیل ماده دوم نوشته شود

رئیس - آقای بنی سلیمان

بنی سلیمان - اینها يك کمترتانی بسته اند با وزارت پست و تلگراف که آن کمترت چندین ماده دارد و تمام اینها در آن کمترت نامه قید شده است هیچ لزومی ندارد اینجا تکرار شود. وزارت پست و تلگراف که با آنها کمترت میکنند تمام این مواد را قید میکنند و امضا میشود دیگر تکرار اینها لازم نیست

رئیس - رأی گرفته میشود باین پیشنهاد آقایانیکه

قابل توجه میدانند قیام فرمایند

(عده کمی قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد

پیشنهاد آقای روحی:

ماده الحاقیه - متخصصین مزبوره مکلفند که در ظرف مدت خدمت خودشان لااقل سه نفر از ایرانیها را نااندازه تعلیم و پرورش دهند که در غیبت آنها بتوانند از عهده خدمت فنی برآیند.

رئیس - آقای روحی

روحی - بطوریکه بنده اطلاع دارم قریب سی سال است است در ایران متخصص خارجی استخدام شده است که از مالک خارجه آمده اند که بعضی ها کارشان را

خوب کرده اند و بعضی هم کارشان را خوب نکرده اند پول گرفته اند و رفته اند اما هیچکدام با این حقوقهای گرانی که گرفته اند يك نفر برای ما تربیت نکرده اند که بتواند از عهده خدمات آنها برآید. بنده عقیده ام این است که بعد از این دولت و مجلس برای اینکه موارد باید این پیشنهاد بنده را رعایت کنند. اینها سه نفرند لابد سه نفر را میتوانند تربیت کنند منتها همکار محترم من آقای حاج آقا رضا رفیع قبلاً فرمودند که اگر نکردند چکارشان میکنید. کفتم این اخلاقی است باید دولت اینها را مکلف کند. مثل اینکه الان ما قرار بگذاریم که اگر اینها آمدند و بتلگراف بیسیم رفتند چکار بکنند این يك ترتیبی است که باید قرار بگذاریم و بنده عقیده دارم این قسمت را قبول کنند و در آتی هم اینها برای خودمان قرار بگذاریم که هر متخصصی میآید از ایرانی ها چند نفر را تربیت کند تا رفته رفته ایرانیها خودشان بتوانند رفیع احتیاج به متخصص خارجی را از خودشان بکنند.

وزیر مالیه - این نظری که آقای روحی فرمودند از آن جمله مسائلی است که در کمترتنامه واقعه بین دولت و متخصصین قید شده است و در کمترتانی که برای امضا تهیه شده است این مسئله را دارد ولی اینرا توجه میدهم به آقا که دو سال است که قرار شده در کارهایی که مناسب است این مطلب قید شود و مخصوصاً با مراجعه بآن قانون که سابق از مجلس گذشته که اصول کمترتنامه را مجلس معین میکند (یعنی مسائل مالی و ملیت و شغل و مدت خدمت مستخدم) و بقیه شرایط فرعی کمترت بایستی از طرف دولت معین شود ما باید خودمان را در حدود همان قانون و در همان زمینه که اصول اساسی کمترتنامه در دوره چهارم معین شده است نگاه داریم بهمین جهت هم هست که دولت جزئیاتی که مربوط به کمترت اشخاص است آنها را پیشنهاد

نمیکنند ولی این را بنده اطمینان میدهم بنمایند محترم که این مطلب در کمترینی که برای آنها نوشته میشود و از طرف دولت بانها داده میشود مقید میشود .  
روحی - در صورتیکه اطمینان میدهند بنده مسترد میدارم .

پیشنهاد آقای فیروز آبادی : بنده پیشنهاد میکنم که بعنوان تبصره اضافه شود : این سه نفر مکلفند که پانزده نفر از اهل ایران را تعلیم بنمایند بقسمی که در این فن بتوانند احتیاجات ایران را رفع نمایند در زمان انقضاء این دو سال .

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - عرض میشود هر چند يك قسمت از مقصود بنده را آقای وزیر مالیه فرمودند عرض بنده بکفدری رباد تراست . مقصودم این است این آقایان اروپائی که تشریف میاورند اینجا و چندین سال میبایند کاری بکنند که يك نفعی هم بما برسد نه اینکه بیبایند اینجا و چند سالی بمانند و فقط مقید باشند باینکه يك حقوق بگیرند و بروند . باید اینها را مکلف کرد که در زمان کمترین خودشان لا اقل هر کدامی دوسه نفر را تربیت کنند . تلگراف بی سیم را هم اگر ما فکر کنیم که يك کاری بزرگی است که ده سال و پنجسال وقت لازم دارد اینطور ها نیست بطوریکه بنده تحقیق کرده ام زودی میشود تعلیم داد و تعلیم گرفت . در هر حال خوبست که اینها در این مدت دو سال هر کدام لا اقل پنج نفر را تعلیم بدهند که انقضاء کمترین آنها که شد باز هم محتاج به تجدید کمترین نباشیم . این بود پیشنهاد بنده .

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

مخبر کمیسیون پست و تلگراف - این پیشنهاد با پیشنهادی که آقای روحی داده بودند یکی است فقط عدش فرق دارد . . .

رئیس - ( خطاب به مخبر کمیسیون پست و تلگراف )

به آقای آقا سید یعقوب اجازه داده شد .

آقا سید یعقوب - بنده توجه میدهم به آقای فیروز آبادی که اینها استخدامشان دو سال است در عرض دو سال چطور میشود اینکار را بکنند . بله بنده خیلی مایل هستم هر کس میآید خیلی ارزش استفاده کنیم ولی دوساله چگونه میتواند ما معلم که نمایانیم که دو ساله پانزده نفر را تربیت کنند این است که این پیشنهادها فایده ندارد .

فیروز آبادی - خوب بنده بملاحظه چیزی که آقای وزیر مالیه فرمودند این را مسترد میکنم ولی اینقدر طولی ندارد و تلگراف یاد گرفتن در این مملکت و بخصوص کار آسانی است .

رئیس - پیشنهاد آقای اعتبار که اصلاح شده قرائت میشود

( بشرح ذیل خوانده شد )

اصلاح ذیل را بآخر ماده اصلاح و پیشنهاد می کنم :

در صورتیکه مهندسین مزبور قبل از انقضای کمترین خود استعفا بدهند علاوه بر مدت خدمت انجام شده حقوقی بآنها پرداخت نگردد و خرج سفر هم بآنها داده نخواهد شد .

مخبر - بنده این تبصره را قبول میکنم

پیشنهاد آقای ارباب کیخسرو :

بنده پیشنهاد میکنم در ماده دوم بعد از کلمه چنانچه مزید شود ( هر يك از ) باین قسم چنانچه هر يك از مهندسین مزبور الی آخر

رئیس - آقای ارباب کیخسرو

ارباب کیخسرو - توضیح مفصلی ندارد اینجا البته مقصود این بوده که هر سه نفر را مجبور کنند که بکمر تبه ناخوش بشوند . مقصودشان « هر يك » بود

مخبر - صحیح است قبول میکنم

پیشنهاد آقای فرهمند

بنده پیشنهاد میکنم ماده دوم تجزیه و در دو ماده نوشته شود باین ترتیب :

ماده دوم - چنانچه مهندسین مزبور سه ماه متوالی بواسطه عارضه کسالت از انجام خدمت معذور باشند برای اینمدت حق دریافت حقوق خواهند داشت

ماده سوم - دولت میتواند هر وقت بخواهد کمترین آنها را فسخ نموده و معادل سه ماه حقوق با اضافه خرج مسافرت بآنها پردازد

رئیس - آقای فرهمند

فرهمند - عرض کنم راجع باین ماده مذاکرانی شده که اگر سه ماه ناخوش بشوند حقوق بانها داده شود و اگر هم دولت بخواهد کمترین آنها را فسخ کند سه ماه حقوق بانها بدهد و کمترین آنها را لغو کند عقیده بنده این است که اگر تجزیه شود و در دو ماده نوشته شود در موقع عمل دچار يك مشکلاتی نخواهد شد

مخبر - نظر ایشان این است که آن ایرادی را که آقای شریعت زاده گرفتند متوجه نشود و دو ماده اش کرده اند ولی اگر دو ماده کردیم سوء تعبیر خواهد شد همین ملاحظه بود که يك ماده اش کردیم و الا ممکن بود که دولت شش ماه حقوق بدهد . ما مخصوصاً در کمیسیون بودجه این ماده را یکی کردیم و این کلمه ( و نیز ) را هم اضافه کردیم تا نتوانند از آن سوء استفاده کنند . دولت هم دو ماده پیشنهاد کرده بود ما مخصوصاً اینطور کردیم که از قانون نتوان سوء استفاده کرد و دو دفعه سه ماه حقوق داد مقصود این است حالا اگر عبارت بهتری بنظرشان میرسد که رفع ابهام را بکنند ممکن است پیشنهاد بفرمایند

رئیس - آقای نامداد

نامداد - بنده برای رفع سوء تفاهمی که آقای آقا

سید یعقوب تذکر دادند برای تجزیه این ماده فائده

نمی بینم زیرا الان از قسمت اولش يك قسم استفاده می کنند و از قسمت دومش طور دیگر و اگر دو ماده بشود حتماً اجتناب میکنند که دو دفعه حقوق بدهند . سه ماه در موقع ناخوشی و سه ماه هم در موقع فسخ کمترین و مرخصی . عقیده بنده این است همان توضیحاتی که در مجلس داده شده کافی است و از مجموع مذاکرات همچو معلوم شد که يك سه ماه حقوق بیشتر داده نخواهد شد . در پارلمانهای دنیا هم همینطور است که وقتی يك چیزی ابهام داشت و در اطراف آن توضیحات داده شد و مخبر کمیسیون توضیحات داد . همان توضیحات خودش مدرک و بمنزله سند قاطع است .

رئیس - پیشنهاد آقای دکتر رفیع

( بشرح ذیل خوانده شد )

پیشنهاد میکنم جمله « و نیز دولت میتواند هر وقت بخواهد » تا آخر حذف شود

رئیس - آقای دکتر رفیع

دکتر رفیع خان - بنده این پیشنهاد را کردم برای اینکه همان طور که آقای فرهمند فرمودند عرض کنم که ماده مبهم است . برای اینکه دولت در دو مورد می تواند این کار را بکند . یکی اینکه خودش خواسته باشد بجهانی فسخ کند در این صورت مجبور است که سه ماه حقوق باو بدهد و اضافه خرج هم باو بدهد يك مورد دیگری هم هست و آن این است که از طرف خود متخصص ممکن است نقض عهد و خلاف قانون بشود در این صورت چه خواهد شد ؟ در این صورت آیا باز دولت مکلف است که سه ماه حقوق و خرج سفر را بدهد یا نه ؟ چون بنده شرائط قانون ۲۳ جل را برای تعیین این قبیل شرائط کافی میدانم این است که این پیشنهاد را کردم .

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - همان میکنم آقای دکتر رفیع خان

توجه فرمودند باینکه دست دولت باید باز باشد که

هر وقت بخواهد بتواند کنترات يك مستخدمی را فسخ کند ما نمی توانیم دولت را مقید و ملزم کنیم که هر وقت مستخدمی را می آورد تا آخر نگاهدارد. حکایت ۱۳۳۰ نظر آن نیست؟ دولت باید نسبت به مستخدمین خارجی دستش باز باشد و باید اختیار داشته باشد که هر وقت بخواهد کنترات آنها را فسخ کند. پس حالا که دست دولت را باز میگذاریم و قائل میشویم که هر وقت بخواهد می تواند کنترات آنها را فسخ کند از آن طرف هم ناچاریم حقی برای طرف قائل شویم و بگوئیم چون تو خودت را برای دو سال خدمت حاضر کرده بودی و در وسط کار دولت کنترات تو را فسخ میکنند برای جبران خسارتی که از این راه بتو وارد میآید حق داری سه ماه حقوق بگیری. این يك چیز عادلانه است که ما باید قبول کنیم. از يك طرف دولت نباید در مضیقه باشد و باید دستش باز باشد و از طرف دیگر چون حق خیار فسخ در هر موقعی دارد برای رعایت حال آن متخص و ملاحظه او باید سه ماه حقوق باز داده شود و این يك چیز عادلانه و صحیحی است. در قوانین خیار فسخ باید باشد چنانچه در عقود شرعی هم هست. ولی در آن مسئله که شما فرمودید و متذکر شدید مراعات آن قسمت هم شده که اگر مستخدم یا متخص مداخله در امور مذهبی یا سیاسی کرد تکلیفش چیست این مسئله از شرائط فرعی است مخصوصاً در کمیسیون بودجه در این باب مذاکرات شد. آقایان اعضاء کمیسیون خارجه هم قطعاً باین مسئله توجه نموده و نظرشان بوده است. ولی چون این قانون يك نظامنامه دارد (چنانچه برای هر قانونی که از مجلس میگذرد يك نظامنامه نوشته میشود) این مواد فرعی در نظامنامه کاملاً مراعات خواهد شد و در آنجا پیش بینی میشود که اگر متخص در امور مذهبی یا سیاسی مداخله کند تکلیفش چیست؟ چند ماده برای این کار نوشته شده و

معین است غالباً که ما صحبت میکردیم دولت عطف این شرائط و مواد میکرد: در قانون شرائط اصلی باید نوشته شود و مواد فرعی در نظامنامه باید نوشته شود. رئیس -- رأی میگیریم باین پیشنهاد آقایانیکه قابل توجه میدانند قیام فرمایند

(معدودی قیام کردند)

رئیس -- قابل توجه نشد پیشنهاد آقای عدل

(بمضمون ذیل خوانده شد)

پیشنهاد میکنم عبارت آخر ماده بطریق ذیل نوشته شود:

و نیز دولت میتواند کنترات هر يك از آنها را که بخواهد فسخ نموده معادل سه ماه حقوق باضافه خرج مسافرت بمشار الیه بپردازد

عدل -- عرض کنم در آخر عبارت این ماده نوشته شده و نیز دولت میتواند هر وقت بخواهد کنترات آنها را فسخ نموده معادل سه ماه حقوق باضافه خرج مسافرت بآنها بپردازد. در این قسمت آقای اریاب ایراد کردند بنده هم می خواستم عرض کنم که لفظ (هر يك) نوشته شود و اساساً عقیده بنده است در قوانینی که راجع بخارجی ها نوشته میشود باید دقت کرد که خیلی صریح و روشن باشد. عبارت این ماده بطوریکه نوشته شده درست معلوم نیست که مقصود هر يك از آنها است یا هر سه آنها و حال آنکه باید طوری نوشت که هر وقت دولت خواست کنترات هر يك از آنها را هم فسخ کند همین حق را داشته باشد. از این جهت بنده پیشنهاد کردم عوض این عبارتی که این جا نوشته شده است نوشته شود دولت می تواند کنترات هر يك از آنها را فسخ کند و در این صورت معادل سه ماه حقوق و خرج سفر باید بآنها بپردازد

رئیس -- رأی میگیریم آقایانیکه این پیشنهاد را قابل

توجه میدانند قیام فرمایند

(چند نفری قیام کردند)

رئیس -- قابل توجه نشد. پیشنهاد آقای احتشام زاده.

پیشنهاد میکنم: قسمت اول ماده دوم بطریق ذیل اصلاح شود:

ماده دوم -- چنانچه مهندسین مزبور سه ماه متوالی بواسطه عارضه کسالتی که به تصدیق طبیب صحتی مانع انجام وظیفه باشد از خدمت معذور باشند.

رئیس -- آقای احتشام زاده

احتشام زاده -- چون در این ماده بطور مطلق نوشته شده: که بواسطه عارضه کسالت. اولاً معلوم نیست که کسالت مقصود چه کسالتی است البته مقصود يك کسالت های جزئی نیست و يك کسالت هائی است که حقیقاً مانع انجام وظیفه باشد. بعلاوه مشخص این کسالت ها چیست؟ بنده چنانچه در پیشنهاد هم عرض کرده ام تصور میکنم مشخص باید طبیب صحتی باشد و کسالت هم کسالتی باشد که مانع از انجام وظیفه باشد. مخبر -- صحیح است. تصدیق طبیب صحتی هم اضافه میشود.

رئیس -- آقای نامداد

نامداد -- گرچه آقای مخبر این پیشنهاد را قبول کردند ولی گنجانیدن این جزئیات در قانون به عقیده بنده لزومی ندارد. البته اگر امشب متخص تکام کرد و فردا صبح عرق کرد این را نمیشود جزو کسالت شمرد. مقصود کسالتی است که نتواند بخدمتش ادامه دهد و بعلاوه سه ماه طول بکشد در هر صورت نوشتن این جزئیات در قانون هیچ لزومی ندارد.

رئیس -- پیشنهاد آقای دهستانی.

(بمضمون آتی خوانده شد)

تبصره ذیل را بماده دو اضافه میکنم

تبصره -- چنانچه متخصین مزبور بخواهند قبل از انقضای

مدت با استخدام خودخانه دهند مکلف خواهند بود سه ماه قبل بدولت اطلاع داده که دولت عوض آنها را استخدام نماید در این صورت در یافت مخارج رفتن را نخواهند داشت رئیس -- آقای دهستانی

دهستانی -- عرض کنم در ماده نوشته که اگر دولت خواست کنترات را فسخ کند سه ماه اضافه حقوق بدهد. بعد آقای باستانی تذکر دادند که اگر در يك مواقع سختی خواستند از این مملکت بروند آنوقت چه خواهد شد؟ پیشنهاد شد که اگر آنها خودشان خواستند بروند و کنتراتشان را فسخ کنند هیچ حقی نخواهند داشت بنده تعجب میکنم در این مملکت قرار داد طوری باید باشد که مستلزم رعایت حال طرفین باشد. اگر دولت فسخ کرد سه ماه اضافه حقوق میدهد و اگر آنها فسخ کردند باید سه ماه از حقوقشان را نگیرند. بنده عقیده ام این است همان طوریکه سه ماه اضافه حقوق میگیرند اگر دولت کنترات آنها را فسخ نکرد...

بعضی از نمایندگان -- فسخ

دهستانی -- و خودشان خواستند بروند سه ماه حقوق نباید بگیرند یعنی اگر گرفته اند مسترد کنند. این بود که بنده پیشنهاد کردم هر وقت که میخواهند استعفا بدهند باید قبلاً بدون اطلاع بدهند که دولت عوض آنها را بگیرد تا در محظور نباشد

وزیر مالیه -- بنده از خود نماینده محترم يك انصافی میخواهم. يك قضیه باین جزئی آیا قابل این است که این همه پیشنهاد بشود و در اطراف آن حرف زده شود!! يك پیشنهادی شد. آقای مخبر هم قبول کردند. و تمام نظریات تقریباً تأمین شده آیا باین حال سزاوار است که باز در هر قسمت يك پیشنهاد و توضیح داده شود!! باین طریق وقت مجلس تلف میشود و باین ترتیب اگر بخواهیم کار کنیم وضع قانون گذاری حقیقاً کار مشکلی میشود.

رئیس -- رأی میگیریم به پیشنهاد آقای دهستانی

آقایانیکه قابل توجه میدانند قیام فرمایند.  
(چند نفری قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد. پیشنهاد آقای کازرونی  
(باین مضمون خوانده شد)

پیشنهاد میکنم که کله مهندسین در ماده دوم متخصصین  
مبدل شود.

کازرونی - پیشنهاد بنده توضیح زیادی لازم ندارد.  
در ماده اول مینویسد متخصص. در ماده دوم مینویسد  
مهندس. اگر مهندس است در ماده اول هم باید مهندس  
نوشته شود و اگر هم متخصص است که در ماده دوم  
هم باید متخصص نوشته شود. از این جهت بنده اینطور  
پیشنهاد کردم.

مخبر - هر دو اگر باشد قبول میکنم.

کازرونی - هر دو باشد

رئیس - پیشنهاد آقای بیات.

(بمضمون آتی خوانده شد)

قسمت اول ماده دوم را بشرح ذیل اصلاح می  
نماید.

ماده دوم - چنانچه هر يك از مهندسین مزبور بیش  
از سه ماه متوالی مبتلا بکسالت شوند که نتوانند برای  
خدمت حاضر شوند تا سه ماه حقوق بآنها پرداخته و  
بعد از سه ماه حقوق و خرج مسافرت داده نخواهد  
شد.

مرتضی قلی خان بیات - اساساً فلسفه این ماده که  
در کمیسیون مطرح مذاکره شد این بود که اگر يك  
وقتی متخصص که آورده ایم ناخوش شد و مبتلا بمعرض  
شد و آن مرض طولانی شد بطوریکه مانع از انجام  
کار شد در اینصورت پس از تبادل نظر همچو قرارداد  
شد که سه ماه باو حقوق داده شود چون اگر کسالتش  
ادامه پیدا کند و طولانی شد بموجب کنترت ممکن  
است اظهار کند که من حق دارم تمام حقوقم را بگیرم  
از این جهت همچو در نظر گرفته شد در صورتیکه

این متخصصین ناخوش شدند و مرضشان طول کشید و  
فرضاً هر قدر هم که بیش از سه ماه شد دولت فقط  
سه ماه حقوق بآنها می دهد. این مسئله در کمیسیون  
بودجه مذاکره شد و برای کلیه کنترت ها  
همین نظر ملحوظ شده. ولی این قسمتی که حالا در  
اینجا نوشته شده احتمال این می رود که ممکن است کسی  
باشد که گذشته از آن سه ماه حقوق کسالت بتواند ادعای  
آن سه ماه خرج سفر را هم بنماید و حال آنکه اینطور  
نیست از این جهت بنده پیشنهاد کردم که اگر مبتلا  
بمرض شد و بیش از سه ماه طول کشید دیگر نه حقی  
بخرج سفر و نه حقی به آن سه ماه اضافه داشته باشد.  
چون آقای وزیر مالیه اظهار کردند که نظر ما هم همین  
است پس اگر واقعاً نظر این است باید عبارت روشن و  
صریح باشد تا نظر نامین شود.

وزیر مالیه - در اصل مطلب هیچ اختلافی نیست  
حالا اگر این عبارت روشن تر است باعبارتی که پیشنهاد  
فرموده اند. این يك مسئله نظری است. بنده در عبارت  
ماده که از طرف کمیسیون بودجه پیشنهاد شده هیچ  
ابهامی نمی بینم بلکه خود این حرفها و اظهارات ابهام  
می آورد. ملاحظه فرمائید همانطوریکه آقای بیات  
فرمودند اینک سه ماه نوشته ایم برای چیست برای این  
است که اگر کسی مریض شد اگر مرض مختصری  
پیدا کرد که هیچ اصلاً قابل ذکر نیست. و اگر  
خیر مرض طولانی پیدا کرد و معلوم شد که نمی تواند  
انجام وظیفه کند علاوه بر حقوق آن سه ماهی که  
ناخوش بوده يك خرج سفری هم باو داده میشود که  
برود. این خیلی روشن است. و اگر این را عوض  
کنیم من خیال میکنم آنوقت ابهام پیدا میکند. بنده  
نمیدانم چه الزامی داریم که این را تغییر بدهیم.  
چون بنده عبارت پیشنهاد ایشانرا درست نشنیدم حالا  
اگر اصراری دارند ممکن است دوباره پیشنهادشان خوانده  
شود و رأی بگیرند. ولی در هر حال مطلب همین است

که عرض کردم و هیچ اشکالی ندارد. دو حقوق سه  
ماهه داده نمیشود. يك سه ماهی است که برای ایام  
مرخصی داده میشود. خرج مسافرت هم يك مبلغ معینی است  
که برای ایام و ذهاب معین شده و ربطی بان ندارد  
هر کدام از این دونایك خرج معین علیحده است.  
خرج سفر که اطلاق بر آن سه ماه حقوق ایام مرض  
نمیشود و همینطور بر عکس آن سه ماه اطلاق بر خرج  
سفر نمیشود. با این حال بنده نمیدانم این ابهام و  
اشکال از کجا میاید.

رئیس - رأی میگیریم. آقایانیکه این پیشنهاد را  
قابل توجه میدانند قیام فرمایند  
(معدودی قیام کردند)

رئیس - قابل توجه نشد.

ماده دوم - بترتیبی که اصلاح شده قرائت میشود  
(اینطور قرائت شد)

چنانچه هر يك از مهندسین و متخصصین مزبور سه  
ماه متوالی بواسطه عارضه کسالت از خدمت معذور  
باشند برای این مدت حق دریافت حقوق دارند و نیز  
دولت میتواند هر وقت بخواهد کنترت آنها را فسخ  
نموده معادل سه ماه حقوق باضافه خرج مسافرت آنها  
بپردازد - در صورتیکه مهندسین مزبور قبل از انقضای  
کنترت خود استعفا بدهند علاوه بر مدت خدمت انجام  
شده حقوقی بآنها پرداخت نکرده و خرج سفر هم بآنها  
داده نخواهد شد

مخبر - مهندسین متخصص مزبور دیگر (واو) ندارد  
تصدیق طبیب هم باید نوشته شود

رئیس - ماده الحاقیه مطرح میشود تا این ماده  
اصلاح شو:

(سه فقره ماده الحاقیه بشرح ذیل قرائت شد)

ماده الحاقیه را بنده پیشنهاد مینمایم:

دولت مکلف است ده نفر شاگرد بجهت متخصص در

تلگراف بی سیم بارویا در ظرف پنجسال اعزام و مخارج  
آنها را در بودجه بی سیم ۱۳۰۷ منظور دارد.  
فرمند - حسن خراسانی  
بنده بعنوان ماده الحاقیه ماده ذیل را پیشنهاد  
مینمایم.

دولت مکلف است که ده نفر از محصلین لایق برای تحصیل فن  
تلگراف بی سیم بخارج در مدت پنجسال بفرستد که  
در آتیه مستغنی از متخصص خارجی باشیم عمادی  
پیشنهاد می کنم که ماده الحاقیه ذیل بر لایحه اضافه  
شود.

ماده الحاقیه - دولت مکلف است سه نفر محصل  
ایرانی برای تحصیلات فن تلگراف بی سیم و تکمیل این  
علم بخارج بفرستد و مخارج تحصیل آنها را تا شش  
سال جزو بودجه منظور دارد. حسن تقی زاده  
رئیس - آقای فرمند

حاج آقا رضا رفیع - آقای فرمند نوبت خودشان  
را به آقای تقی زاده داده اند

رئیس - آقای عمادی

عمادی - مقصود بنده از این پیشنهاد این است که مادر  
هر موقعی که وقت پیدا کردیم باید مسائلی را که راجع بمصالح  
مملکت است عرضه بداریم و آنچه را که باعث استغنائی ملت  
و مملکت از متخصصین خارجی است باید عرضه بداریم  
قصد بنده این است در این موقعی که این لایحه مطرح  
شده خوب است این ماده الحاقیه هم ضمیمه شود و  
ده نفر از محصلین داخلی ما به خارج بروند و از همین  
بودجه تلگراف بی سیم بروند تا دیگر مادر آتیه محتاج  
به متخصصین خارجی نباشیم.

رئیس - آقای تقی زاده

تقی زاده - بنده توضیح مفصلی ندارم ولی خاطر  
مست که مجلس شورای ملی در مواقع عید عده اظهار میل  
کرد در اینکه هر وقت از کنترت مستخدمین خارجی

صحتی بشود مقتضی است که چند نفر از ایرانی ها را هم برای تحصیل همان علم بااروپا بفرستیم تا آن علم را فراگیرند همچو احساس شد که مجلس شورای ملی با این فکر و نظر مساعد است. بنده ده نفر پیشنهاد نکردم البته اگر بیست نفر هم بفرستند بنده با کمال میل و از صمیم قلب راضی هستم. ولی چون تصور میکردم ممکن است ده نفر پیش زود از این جهت سه نفر پیشنهاد کردم بعضی آقایان در ضمن مذاکرات گفتند این يك فن مخصوصی نیست. هر کس از کوجه بیاید فوری می تواند این علم را یاد بدهد. ولی اینطور نیست. این فن مثل دکترا شدن در علم طب یا حقوق یا سایر علوم تحصیلات مفصله می خواهد و شش هفت سال وقت و تحصیل لازم دارد تا کسی مهندس بشود و این علم را تکمیل کند و هیچ فرنگی در ظرف دو سال در ایران نمیتواند این علم را یاد دهد اگر ده سال بیست سال در ایران بماند باز نازد نمیتواند بکسی که مدرسه متوسطه را تمام نکرده تعلیم بدهد و اگر باین قبیل اشخاص هم تعلیم بدهد این اشخاص تا آن ترتیبات فنی و علمیه در جلو لایرانوار ندیده و یاد نگرفته باشند نمیتوانند جا نشین او بشوند بنده اینطور استنباط کردم که بعضی از آقایان فرمودند شاید موقع این کار این جا نباشد بنده می خواستم عرض کنم که درست موقع این کار در این جا است زیرا ما باید این مسئله را در نظر بگیریم که هر وقت يك مستخدم خارجی را می خواهیم کمترت کنیم باید در جزو پیشنهاد او رای بدهیم که يك چند نفری بخارج بفرستیم که همان علم و فن را فراگیرند و مخارج آنها هم قهراً بقدر مخارج اشخاصی که کمترت میکنیم نخواهد بود اگر بالاخره می خواهیم يك روزی این مملکت از مستخدمین خارجه بی نیاز شود باید این رویه را پیش بگیریم

رئیس -- آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب -- بنده اساساً با فکر آقای تقی زاده موافقم ولی بینی و بین الله باید تصدیق بفرمایند که

قوانین باید موافق يك تناسبی با هم داشته باشند. بنده حالا عرض میکنم معروف است گفته قربان چشم بادامیت بروم. این نمیشود غرض این است که جای اینکار در این موقع نیست بگذارید پس فردا که بودجه پست و تلگراف میاید آنوقت مطرح بفرمائید البته بنده هم موافقم ولی حالا که صحبت از کمترت منحصبین خارجی است بحث و طرح این مسئله موردی ندارد. مخصوصاً بعضی چیزها را که آقای تقی زاده در خارج باینده صحبت کردند بنده کاملاً با آنها موافق شدم و با این هم موافقم ما باید يك انقلاب فکری ایجاد کنیم ولی عرض میکنم در این جا که بحث از استخدام منحصبین فرانسوی است فرستادن ده نفر بخارج موردی ندارد

وزیر مالیه -- این نظری که آقای آقا سید یعقوب از لحاظ تناسب مواد فرمودند خیلی صحیح است ولی باید عرض کنم کار خوب را هر وقت فرمائید خوب است. مسئله فرستادن شاگرد با و با مخصوصاً برای تحصیل علوم فنی و تکنیکی و مکانیکی یکی از چیزهای خیلی خوب و حیاتی است که هر جا و در هر مورد ما بتوانیم باید اینکار را بکنیم و در هر مورد هم که بکنیم خوب است مخصوصاً قبل از اینکه آقایان پیشنهاد بکنند با بنده مذاکره کردند و بنده هم موافقت کردم حتی بنده با ده نفر هم موافقت کردم حالا همانطوریکه گفته شد اگر از نقطه نظر صرفه بودجه نخواهند ده نفر را به پنج نفر تنزل و تقلیل دهند آن امر علیحده است ولی اساساً فرستادن شاگرد بااروپا و تهیه کردن منحصبین فنی داخلی برای مملکت یکی از بهترین چیزها است خوبست آقای آقا سید یعقوب هم موافقت کنند که در همین جا و در همین قانون ذکر شود. و مخصوصاً با آن نظری که نماینده محترم دارند و حقیقتاً هم قابل تقدیس است که این مملکت يك روزی بالاخره باید احتیاجات خودش را از اجنبی رفع کند بهتر این است که در همین جا این مسئله نوشته شود.

بعقیده بنده چندین خوب نیست و خوبست همینقدر نوشته شود تا موقع تکمیل اعم از اینکه یکسال طول بکشد یا شش سال.

شیروانی مخبر کمیسیون بودجه -- اولاً باید عرض کنم که در این ماده الحاقیه بعضی اصلاحات است که باید بشود. یکی کلمه خارجه است که بهمه جا اطلاق میشود و باید تبدیل شود بااروپا دیگر اینکه نوشته شود تکمیل تمام فنون تلگراف بی سیم این به عقیده بنده بهتر است تا قید مدت و منظور آقای تقی زاده هم ضمناً بعمل آمده است زیرا مدت واقعی را ممکن است ما هم ندانیم از این جهت اگر نوشته شود تکمیل علم تلگراف بی سیم یعنی این بهتر است و از آنطرف هم کلمه (خارج) باید مبدل بااروپا شود.

رئیس -- آقای اعتبار

اعتبار -- بنده تصور میکنم اگر مدت باشد بهتر است دلیلش هم این است که اگر بلا مدت ما قائل شویم ممکن است شاگردانی که میروند وقت خودشان را به يك چیزهای دیگری در آنجا صرف کنند و در عرض این مدت معلوماتی را که لازم است فرا نگیرند زیرا مقید نیستند مثل اینکه الان يك شاگردانی داریم که بااروپا رفته اند و چون مدتشان کم است و در عرض این مدت نمیتوانند معلومات لازم را فرا گیرند مجبورند هر ساله مدتی تمدید بخواهند و این واسطه آنطوریکه که باید نتوانسته اند استفاده کنند. و شش سال بنده تصور میکنم يك مدت خوبی است برای اینکه بتوانند استفاده بران بکنند.

رئیس -- رأی میگیریم بقابل توجه بودن پیشنهاد آقای ذشتی بمحذف شش سال . . .

يك نفر از نمایندگان -- بماده باید رأی گرفت

رئیس -- پیشنهاد آقای تقی زاده را آقای مخبر قبول

کردند لذا بقابل توجه بودن آن نمیشود رأی گرفت.

عمادی -- بنده هم پنج نفر پیشنهاد میکنم شیروانی مخبر کمیسیون بودجه -- کمیسیون بودجه هم باین نظر که این مسئله در جزو بودجه پست و تلگراف یعنی بودجه تلگراف بی سیم پیش بینی شود کاملاً موافق است و باین پنج نفر هم موافق است.

رئیس -- آقای تقی زاده

تقی زاده -- بنده هم موافقم.

رئیس -- رأی میگیریم به پنج نفر . . . ماده الحاقیه قرائت میشود

(بمضمون ذیل خوانده شد)

دولت مکلف است پنج نفر محصل ایرانی برای تحصیلات فنی تلگراف بی سیم و تکمیل این علم بخارج بفرستد و مخارج تحصیل آنها را ناشش سال جزو بودجه منظور دارد.

ذشتی -- بنظر بنده قید مدت لازم نیست. ممکن است ناسه سال تکمیل شوند.

رئیس -- اصلاحی دارید پیشنهاد کنید.

(در این موقع آقای ذشتی پیشنهاد اصلاحی تقدیم مقام ریاست کردند)

رئیس -- آقای ذشتی پیشنهاد کرده اند شش سال حذف شود. (خطاب به آقای ذشتی) توضیحی دارید بفرمائید.

ذشتی -- قید مدت بنظر بنده لازم نیست. زیرا ممکن است يك تحصیل کرده هائی داشته باشیم که در اروپا در عرض سه سال این فن را بیاموزند. غالباً تحصیلات خود تلگراف بی سیم هم بیش از سه سال طول ندارد مگر اینکه بخواهند دوره متوسطه را هم تحصیل کنند. آن يك موضوع جداگانه است. ولی اگر کسی ریاضیاتش خوب باشد فرا گرفتن علم تلگراف بی سیم بیش از سه سال بنظر بنده طول ندارد ممکن است حد اقل و اکثری در نظر بگیریم. لکن مقید کردن باینکه حتماً شش سال باشد این

باید رأی قطعی گرفته شود.

مخبر کمیسیون بودجه - بنده حذف شش سال را هم که آقای دشتی پیشنهاد کرده اند اگر مخالف با نظامنامه نباشد قبول میکنم رئیس - مال آقای تقی زاده را هم که قبول کردید. گویا مشکل است. باید رأی گرفته شود بماده الحاقیه که آقای تقی زاده پیشنهاد کرده اند. اگر میخواهید یکمرتبه دیگر خوانده شود.

شیروانی مخبر کمیسیون بودجه - پس اجازه بفرمائید خود بنده بخوانم

(شرح آتی قرائت کردند)

دوات مکلف است پنج نفر محصل ایرانی برای تحصیل فنی تلگراف بی سیم بخارجه بفرستد و مخارج تحصیل آنها را (ناش سال جزو بودجه منظور دارد) به جای شش سال نوشته میشود تا تکمیل تحصیل آنها. وقتی که تکمیل آمد دیگر قید شش سال لازم نیست. کلمه (بخارجه) هم باید تبدیل شود (به اروپا). اگر اجازه میفرمائید تنفس بشود تا در موقع تنفس این ماده را اصلاح کنیم.

رئیس - با تنفس کسی مخالف نیست؟

حاج آقا رضا رفیع - بنده مخالفم

رئیس - بفرمائید

حاج آقا رضا رفیع - عرض میکنم ما الحمد لله این

(مجلس نیمساعت بعد از ظهر ختم شد)

یکی دو روزه این قدر تنفس داشتیم که حالا دیگر محتاج به آن نباشیم. بعلاوه ظهر هم گذشته و بنده استدعا میکنم جلسه را ختم کنیم. عجلاناً خوب است این کار را تمام کنیم و پس از آن دیگر جلسه را ختم کنیم.

رئیس - عرض میکنم هشت نه فقره پیشنهاد هم رسیده است. رأی میگیریم به تنفس آقایانیکه چند دقیقه تعطیل جلسه را تصویب میکنند قیام فرمایند. (چند نفری قیام کردند)

رئیس - تصویب نشد. باید رأی گرفته شود بقابل توجه بودن پیشنهاد آقای تقی زاده. آقایانیکه قابل توجه میدانند قیام فرمایند. (عدد کثیری قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه شد. آقای رفیع

حاج آقا رضا رفیع - این پیشنهادی که قابل توجه شد میرود به کمیسیون. اگر ممکن است سایر پیشنهادات هم ارجاع شود به کمیسیون و جلسه را ختم کنیم.

بعضی از نمایندگان - صحیح است

رئیس - جلسه را ختم میکنیم. بقیه مذاکرات

میباند برای روز سه شنبه.